

opusdei.org

A Prelátus levele (2018. január 9.)

„Örökségként a szabadság szeretetét és a jókedvet szeretném rátok hagyni” – mondta Szent Josemaría. Tanítását követve a Prelátus levele ez alkalommal arra indít, hogy hálásak legyünk ezért az örökségért, és elmélkedjünk a szabadság ajándékáról.

2019.03.27.

Kedves gyermekeim! Jézus oltalmazza leányaimat és fiaimat!

1. Az elmúlt hónapokban – az általános kongresszus iránymutatását követve – gyakran foglalkoztam a szabadság témájával szóban és írásban egyaránt. Most e sorokkal szeretném felidézni Isten e nagy ajándékát és annak különböző szempontjait, követve Szent Josemaría tanítását, akinek egész életét a szabadság szeretete fémjelezte. **„Gyermekeim, fáradhatatlanul ismétlem újra meg újra– írta egy alkalommal –, hogy az Opus Dei szellemiségének egyik legnyilvánvalóbb vonása a szabadság és a mások iránti megértés szeretete.”**[1] Amikor újraolvassuk az Atyánk szavait, és elmélkedünk róluk, adjunk hálát Istennek. Ugyanakkor igyekezzünk mindannyian elgondolkodni azon is, miként tudnánk e gondolatokat Isten kegyelmével jobban átültetni a gyakorlatba saját személyes életünkben. Így jobban hozzá tudunk járulni ahhoz is, hogy több lélek

eljuthasson „*Isten fiainak dicsőséges szabadságára*” (Róm 8,21).

A szabadság iránti szenvedély, valamint a személyek és népek igénye a szabadságra a mai kor egyik pozitív vonása. Minden egyes nő és férfi szabadságát elismerni annyit jelent, mint elismerni, hogy ők személyek, akik urai saját cselekedeteiknek, felelősséggel tartoznak azokért, és lehetőségük van rá, hogy irányítsák saját életüket. Bár a szabadság nem mindig a legjobbat hozza ki az emberekből, mégsem lehet eléggé hangsúlyozni a jelentőségét, hiszen ha nem lennénk szabadok, nem tudnánk szeretni.

Sajnálatos módon azonban sok helyütt az emberek alig tudják, hogy valójában mi a szabadság. Az ember gyakran egyfajta csalóka, korlátlan szabadságot követel magának, amelyet a haladás végső céljának tekint, miközben szintén gyakran

sajnálattal kell elismerni az elnyomás és a látszólagos szabadság számos formájának létezését, amelyek valójában az embert rabságban tartó láncok. Az ilyen szabadságról előbb-utóbb kiderül, hogy üres. „Egyesek azt hiszik, hogy akkor szabadok, ha az Úrtól távol járnak, és nem veszik észre, hogy tulajdonképpen árván maradnak, menedék és lakóhely nélkül, ahová mindig visszatérhetnek – írja a Pápa. – Már nem zarándokok, hanem bolyongók...”[2]

Szabadságra hívva

2. „A meghívásunk szabadságra szól (Gal5,13). A teremtés az isteni szabadság megnyilvánulása. A Teremtés könyvének elbeszéléseiben tanúi lehetünk Isten teremtő szeretetének, afeletti örömének, hogy a világnak továbbadja saját jóságát, szépségét (vö. Ter1,31), az

embernek pedig szabadságát (vö. Ter1,26–29). Azzal, hogy életet adott nekünk, Isten képessé tett minket arra, hogy a jót válasszuk és akarjuk, és hogy szeretettel válaszoljunk az Ő Szeretetére. Teremtésményi mivoltunkból fakadó korlátaink azonban azt is lehetővé teszik, hogy eltávolodjunk Istentől. Az isteni Bölcsesség titka, hogy amikor megteremtette az embert saját képére és hasonlatosságára (vö. Ter1,26), vállalta az emberi szabadsággal járó hatalmas kockázatot.”[3]

Ez a kockázat már a történelem hajnalán azt eredményezte, hogy az ember az áteredő bűn által ténylegesen elutasította Isten Szeretetét. Az emberi szabadság jó felé vezető ereje megcsappant, és az akarat hajlamossá vált a bűnre. Azóta a személyes bűnök még jobban meggyengítik a szabadságot, és ezért a bűn kisebb-nagyobb mértékben

mindig egyfajta rabságot jelent (vö. *Róm 6,17.20*). Az ember azonban „mindig szabad marad”.^[4] Bár „szabadsága mindig törékeny”,^[5] mégis megmarad mint minden egyes emberi személy alapvető java, amelyet védelmezni kell. Isten az első, aki tiszteli és szereti a szabadságunkat, mert „nem rabszolgákat akar, hanem gyermekeket”.^[6]

3. *„Ahol azonban elhatalmasodott a bűn, túláradt a kegyelem”* (*Róm 5,20*). A kegyelemmel új és magasabb rendű szabadság születik, amelyet *Krisztus szerzett meg nekünk* (*Gal 5,1*). Szavai és tettei által az Úr megszabadít minket a bűntől: mindegyiknek hatékony szerepe van a megváltásban. Ezért ***„katolikus hitünk minden titkában ott van a szabadság dicshimnusa”***.^[7] Gyakran emlékeztetek benneteket arra, hogy Jézus Krisztusnak kell az életünk középpontjában állnia.

Ahhoz, hogy felfedezzük a szabadság legmélyebb értelmét, Őt kell szemlélnünk. Csodálattal tölt el minket egy olyan Isten szabadsága, aki tiszta szeretetből úgy dönt, hogy kiüresíti magát, és felveszi a mi természetünket. Olyan szabadság ez, amely a Kereszt áldozatába torkolló földi útján meghajol előttünk: *„odaadom az életemet, hogy majd újra visszavegyem. Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda”* (Jn 10,17–18). Az emberiség történetében soha nem volt ahhoz fogható, mélységesen szabad cselekedet, mint az Úr önátadása a Kereszten: **Ő „a szeretet teljes szabadságával adja át magát a halálnak.”**^[8]

Szent János evangéliumában olvashatjuk az Úr egyik párbeszédét néhány olyan emberrel, akik hittek benne. Jézus szavaiban nagy erővel visszhangzik egy ígéret: *„Veritas liberabit vos”,* vagyis *„az igazság szabaddá tesz benneteket”* (Jn 8,32).

„Milyen igazság ez – töprengett el nem egyszer Szent Josemaría –, amely egész életünk számára megnyitja és teljessé teszi a szabadság útját? Azzal az örömmel és bizonyossággal foglalom össze nektek, amely az Isten és a teremtményei közti kapcsolatból fakad: tudjuk, hogy Isten teremtményei vagyunk, hogy a Legszentebb Szentháromság szeret bennünket, és hogy egy fenséges Atya gyermekei vagyunk. Azt kérem az Úrtól, hogy valóban meg akarjuk érteni és naponta meg akarjuk ízlelni ezt, mert így tudunk majd szabad emberekként cselekedni.”[9]

4. A szabadságunk az istengyermekségünknek köszönhetően tud az Istentől kapott teljes erővel fejlődni. Nem akkor vagyunk szabadok, ha függetlenedünk az atyai háztól, hanem akkor, ha szeretettel vállaljuk

gyermek voltunkat. „***Aki nem tudja, hogy Isten fia, nem ismeri léte legbenső igazságát***”:[10] hátat fordít saját magának, és konfliktusba kerül magával. Éppen ezért micsoda felszabadító erő rejlik abban a tudatban, hogy Isten szeret minket, megbocsát nekünk, lehetővé teszi, hogy újra önmagunk lehessünk, és hazatérhessünk valódi otthonunkba (vö. *Lk 15,17–24*). Ezt a felszabadulást tapasztaljuk meg akkor is, amikor megbocsátunk másoknak.

Az abba vetett hit, hogy Isten minden egyes embert szeret (vö. *1Jn 4,16*), arra indít, hogy szeretetből feleljünk meg neki. Mi azért tudunk szeretni, mert Ő előbb szeretett minket (vö. *1Jn 4,10*). Az a tudat, hogy Isten végtelen szeretete nemcsak az életünk kezdetén volt jelen, hanem annak minden pillanatában – mivel Ő több, mint amennyire a legmélységesebb gondolat

elhatolhat[11] –, biztonsággal tölt el minket. Az a tudat, hogy Isten minden egyes emberben vár ránk (vö. *Mt 25,40*), és rajtunk keresztül az ő életükben is jelen akar lenni, arra indít minket, hogy bőkezűen adjuk tovább azt, amit kaptunk. És mi, leányaim és fiaim, az életünk során nagyon sok szeretetet kaptunk és kapunk. Mindezt Istennek és a többi embernek adni a szabadság legjobb megnyilvánulása. A szeretet *megvalósítja*, megváltja a szabadságot: elvezeti a forrásához és a céljához, amely az Isten Szeretetében rejlik. ***„A szabadság akkor nyeri el valódi értelmét, ha a megváltó igazság szolgálatába állítjuk, ha egészen, mindenestül elhasználjuk az Isten végtelen szeretetére való törekvésben, amely megszabadít minket minden szolgaság bilincsétől.”***[12]

Az istengyermekség tudata ezért hatalmas belső szabadság, mélységes

öröm és reménnyel teli, derűs optimizmus forrása: „*spe gaudentes*” (Róm 12,12). Az a tudat, hogy Isten gyermekei vagyunk, egyben arra is sarkall, hogy szeressük a világot, amelyet az Atyaisten jónak teremtett, és hogy azzal az egyértelmű meggyőződéssel éljük az életünket, hogy lehet jót tenni, le lehet győzni a bűnt, és a világot el lehet vezetni Istenhez. Ferenc pápa égi Édesanyánkat szemlélve így beszélt erről: „a kegyelemmel teljes Szűz Máriától megtanulhatjuk, hogy a keresztény szabadság több, mint egyszerűen megszabadulni a bűntől. Olyan szabadság az, amelynek révén új lelki fényben szemlélhetjük a földi valóságokat; szabadság, hogy tiszta szívvel szeressük Istent és a testvéreinket, és örömteli reménnyel várjuk Krisztus országának eljövételét.”[13]

Lelki szabadság

5. Az emberi méltóság, sőt Isten leányai és fiai méltóságának sajátja, hogy az ember szabadon, bármiféle kényszertől mentesen cselekedhet. Ugyanakkor „az olyan szabadság szeretetét kell erősítenünk, amely nem önkényes, hanem [...] a jó elismerése által válik emberivé”,^[14] vagyis az Istennel kiengesztelődött szabadságét.

Ezért szeretnék hosszabban írni a *lelki szabadság* jelentőségéről. Nem arra a homályos értelmezésre gondolok, amely ahhoz az elképzeléshez vezet, hogy az ember akkor szabad, amikor a szeszélyei szerint és mindenféle szabállyal szembeállva cselekszik. Valójában minden ember szabadságát korlátozzák a gyakorlatban a természetes kötelességek és a vállalt – családi, szakmai, állampolgári stb. – kötelezettségek. Ennek ellenére, ha a szeretet vezérel minket, tudunk szabadon cselekedni: „*Dilige et quod*

vis fac” – „Szeress, és tégy, amit akarsz!”[15] A valódi lelki szabadság alatt a szeretet által vezérelt cselekvés képességét és jellemző hozzáállását értjük, különösen azt a törekvést, hogy minden körülmény közepette azt tegyük, amit Isten mindegyiküinktől külön-külön kér.

„*Szeretsz engem?*” (Jn 21,17): a keresztény élet szabad, kezdeményezőkésséggel és rendelkezésre állással teli válasz az Úrnak erre a kérdésére. Ezért ***„teljesen téves az a nézet, miszerint az odaadás és a szabadság összeegyeztethetetlen egymással, mivel az odaadás éppen a szabadságból fakad. Ha egy anya szeretetből feláldozza magát a gyermekeiért, meghozott egy döntést; és e szeretetében mutatkozik meg a szabadsága. Ha ez a szeretete nagy, akkor a szabadság termékeny lesz: a gyermekek java éppen ebben az***

áldott szabadságban gyökerezik, amely odaadással jár, és ebből az áldott odaadásból nő ki, amely maga is szabadság.”[16]

Ebből a távlatból érthető, hogy az egyes emberek szabadságának támogatása nem azt jelenti, hogy kevesebb elvárást kell támasztani velük szemben. Minél szabadabbak vagyunk, annál jobban tudunk szeretni. És a szeretet sokat követel: *„mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel”* (1Kor 13,7). Ugyanakkor a szeretetben növekedve az ember egyben szabadabbá is válik. Aquinói Szent Tamás szavaival élve: *„Quanto aliquis plus habet de caritate, plus habet de libertate.”*[17] Minél erősebb bennünk a szeretet, annál szabadabbak vagyunk. Szabadon cselekszünk akkor is, amikor nincs kedvünk valamihez, vagy különösen nehezünkre esik, mégis megtesszük szeretetből, vagyis nem azért, mert

kedvünket leljük benne, hanem azért, mert úgy akarjuk. **„Isten gyermekeinek kell éreznünk magunkat, és annak a váagnak kell áthatnia az életünket, hogy Atyánk akaratát teljesítsük. Mindent úgy tenni, ahogy Isten akarja, mégpedig azért, mert úgy tartja kedvünk: ennél természetfeletti ok nincsen.”**[18]

6. Az örömben is a lelki szabadság nyilvánul meg. **„Emberi téren – mondja nekünk Szent Josemaría – a szabadság szeretetét és a jókedvet szeretném örökségként rátok hagyni.”**[19] Ez a két dolog nagyon különbözőnek tűnik, valójában azonban összetartoznak, mivel ha tudjuk, hogy *a szabadságunk arra szól, hogy szeressünk*, megtapasztaljuk a lelkünkben az örömet és vele együtt a jókedvet: így képesek leszünk úgy nézni a világot, hogy nemcsak a dolgok és helyzetek természetes arcát látjuk, hanem a

pozitív – és adott esetben mulatságos – oldalukat is. Amint Ferenc pápa mondta: Isten „az öröm szerzője, az öröm Teremtője. És ez az öröm a Lélekben adja meg nekünk a valódi keresztény szabadságot. Öröm nélkül mi, keresztények nem lehetünk szabadok: a szomorúságunk rabjaivá válunk.”[20]

Ennek az örömnek az egész életünket át kell hatnia. Isten azt akarja, hogy vidámak legyünk. Jézus szavai, amelyekkel az apostolokhoz fordult, nekünk is szólnak: „*az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömötök*” (Jn 15,11). Ezért örömmel tudjuk teljesíteni azokat a kötelességeinket is, amelyeket esetleg kellemetlennek érzünk. Ahogy Szent Josemaría mondta: „***nem szabad azt gondolni, hogy csak azt a munkát lehet örömmel végezni, amely kedvünkre van.***”[21] Lehet örömmel – és nem kedvetlenül – tenni azt is, ami nehéz, vagy nem tetszik, ha

szeretetből, szeretettel és ennek folytán szabadon tesszük. 1963. április 28-án, fennhangon végzett imádságában Szent Josemaría a következőképp beszélt azokról a fényekről, melyeket sok évvel korábban, 1931-ben kapott: **„Uram, te azt akartad, hogy megértsem: aki megkapja a Keresztet, a boldogságra és az öröme talál rá. Ez azért van így – most minden eddiginél világosabban látom –, mert a Keresztet hordozni annyit jelent, mint azonosulni Krisztussal, Krisztusnak lenni, és ezáltal Isten gyermekének lenni.”**[22]

7. Az isteni törvények és Isten akarata az egyes emberek számára nem olyan törvény, amely elnyomja a szabadságot, épp ellenkezőleg, „*lex perfecta libertatis*” (vö. *Jak* 1,25): a szabadság tökéletes törvénye, mint maga az Evangélium, mert az egész összefoglalható a szeretet

törvényében, amely nemcsak külső parancs a szeretetre, hanem egyben belső kegyelem is, amely erőt ad a szeretethez. „*Pondus meum amor meus*”: „az én nehézkedésem a szeretet”[23] – mondta Szent Ágoston, nem arra a nyilvánvaló tényre gondolva, hogy a szeretet olykor nehéz, hanem arra, hogy a szívünkben lakozó szeretet az, ami vezérel és mindenhova elvisz minket. „*Eo feror, quocumque feror*”: „az szabja meg az irányt, amerre szárnyalok.”[24] Gondolkodjunk el mindannyian: milyen szeretet visz el engem mindenhova?

Aki hagyja, hogy Isten Szeretete birtokba vegye a szívét, személyesen megtapasztalja, mennyire igaz, hogy **„a szabadság és az odaadás nem ellentétes egymással, hanem kölcsönösen támogatja egymást. A szabadság csak szeretetből tudja odaadni magát; én nem tudok elképzelni más jellegű lemondást.**

Ez nem egy többé-kevésbé találó szójáték. A szabadon választott odaadásban, annak minden pillanatában a szabadság megújítja a szeretetet; és megújulni annyit jelent, mint mindig fiatalnak, nagylelkűnek lenni, képesnek nagy eszményekre és nagy áldozatokra.”[25] Így az Istennek való engedelmesség nemcsak szabad, hanem egyben felszabadító cselekedet is.

„*Van eledelem, csak nem tudtok róla – mondja Jézus a tanítványainak. – Az én eledelem, hogy annak akaratát teljesítsem, aki küldött, s elvégezzem, amit rám bízott*” (Jn 4,32–34). Jézus számára az Atyának való engedelmesség eledel: erőt ad neki. Így van ez velünk is: Szent II. János Pál szavaival élve ahhoz, hogy Jézus tanítványai legyünk, „*Krisztus személyéhez kell ragaszkodni, osztozni kell vele életében és sorsában, részesülni kell az Atya*

akarata iránti szabad és szeretetteljes engedelmisségében”.[26]

XVI. Benedek szavai a szabadság és az odaadás közötti bensőséges kapcsolat még nagyobb mélységeit tárják fel: „Az Atyának való engedelmisségben Jézus szeretetből fakadó tudatos döntésként éli meg a szabadságát. Ki lehet szabadabb nála, aki maga a Mindenható? Ő mégsem önkényesen vagy uralomként élte meg a szabadságát, hanem szolgálatként. Így tartalommal »töltötte meg« a szabadságot, amely enélkül csak egy »üres« lehetőség lenne arra, hogy az ember megtegyen vagy ne tegyen meg valamit. A szabadság – akárcsak az ember élete – a szeretet által nyer értelmet. [...] A keresztény szabadságnak ezért semmi köze az önkényhez. A keresztény szabadság Krisztus követése az önátadásban egészen a kereszt áldozatáig. Ellentmondásnak tűnhet, mégis igaz,

hogyan az Úr szabadságának csúcspontját és egyben szeretetének tetőfokát a kereszten érte el. Amikor a Golgotán így kiabáltak neki: »Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!«, pontosan abban mutatta meg fiúi szabadságát, hogy ott maradt a kereszten, hogy mindenestül teljesítse az Atya irgalmas akaratát.”[27]

„Rászedtél, Uram! S én hagytam, hogy rászedj. Erősebb voltál nálam és legyőztél” (Jer 20,7). Mennyi különböző érzést foglal magában Jeremiás próféta imádsága! A lelki szabadság nyilvánul meg abban is, ha saját hivatásunkat Isten ajándékának – és nem csupán kötelességek együttesének – tekintjük, akkor is, amikor szenvedünk. Milyen felszabadító érzés tudni, hogy Isten olyannak szeret minket, amilyenek vagyunk, és elsősorban arra hív, hogy hagyjuk, hogy szeressen minket.

8. A lelki szabadság része az is, ha nem ragaszkodunk olyan kötelességekhez, amelyek valójában nem is azok, ha képesek vagyunk a lemondásra vagy rugalmasan változtatni az életünk olyan apró elemein, amelyek tőlünk függenek. Ahogy don Javier fogalmazott húsz évvel ezelőtt: „vannak kötelező cselekedetek, és vannak olyanok, amelyek szigorúan véve nem azok, de mindkét esetben szabadon és felelősségteljesen arra kell törekednünk, hogy teljesítsük az istenszeretet mindenek felett álló parancsát: így leszünk minden pillanatban egyszerre szabadok és engedelmesek.”[28]

A Műben mindig fenn kell tartanunk a bizalom és szabadság légkörét, amely lehetővé teszi, hogy elmondjuk annak, akit illet, mindazt, ami aggodalommal tölt el, amit nem értünk, vagy amin véleményünk szerint javítani kellene. Ugyanakkor

ezt a bizalommal teli légkört táplálja többek között az is, ha hűségesen, türelemmel, nyugodtan és jókedvűen viseljük az emberi korlátokat, a nehezebb helyzeteket stb. Így viselkedik egy jó gyermek, aki a szabadságát gyakorolva a saját szempontjainál nagyobb javakat védelmez, bár meg van róla győződve, hogy igaza van (e javak közé tartozik például a család egysége és békéje, amelynek értéke felbecsülhetetlen). Ugyanakkor **„ha saját nézeteink elválasztanak a többi embertől, és arra indítanak, hogy szétzúzzuk az egységet és egyetértést a testvéreinkkel, akkor ez világos jele annak, hogy nem az Úr szándékai szerint cselekszünk.”**[29]

9. Noha előfordulhat, hogy bizonyos helyzetek szenvedést okoznak nekünk, Isten gyakran felhasználja ezeket arra, hogy segítsen azonosulnunk Jézussal. Ő – amint a

Zsidókhöz írt levélben olvassuk – „*a szenvedésből engedelmességet tanult*” (Zsid 5,8), és így „*örök üdvösséget szerzett azoknak, akik engedelmeskednek neki*” (Zsid 5,9): elhozta nekünk Isten gyermekeinek szabadságát. Elfogadni a mindannyiunkban meglévő emberi korlátokat, ugyanakkor a lehetőségeinkhez mértén megpróbálni leküzdeni őket, szintén a lelki szabadság jele és forrása. Gondoljatok ezzel szemben a példabeszédben (Lk 15,25–30) szereplő idősebb fiú szomorú hozzáállására: az édesapja szemére vetette mindazt, amit már jó ideje keserűen őrzött a lelkében, és nem volt képes osztozni a család örömeiben. A szabadsága fokozatosan egyre kisebb és önzőbb lett, képtelen a szeretetre és arra, hogy megértse: „*mindenem a tied*” (Lk 15,31). A saját házában élt, de nem volt szabad, mert a szíve máshol volt.

Milyen szép ezzel szemben a moabita Rút története, amelyben a szabadság és az önátadás összefonódik a családhoz tartozás mély tudatával. Megható az asszony válasza az anyósának, aki arra buzdította, hogy kezdjen új életet nélküle: *„Ne légy ellenemre azzal, hogy hagyjalak el és távozzam, mert ahova te mégy, oda megyek én is, s ahol te laksz, ott lakom én is. Néped az én népem, Istened az én Istenem. Azon a földön, amelyen te meghalsz, s amely téged befogad, ott haljak meg, s ott nyerjem el én is temetésem helyét”* (Rút 1,16–17).

Végül Szűz Máriát szemlélve még világosabbá válik, hogyan bontakozik ki a szabadság a hűséges önátadásban. ***„Szemléljétek most azt a magasztos pillanatot, amikor Gábor arkangyal hírül adja a Szűzanyának a magasságos Isten tervét. A Szűzanya meghallgatja, és kérdez, hogy***

jobban megértse, mit kér tőle az Úr. Majd határozottan azt feleli: »fiat!«(Lk 1,38), »legyen nekem a te igéd szerint«. Íme a legjobb szabadság, az Isten melletti döntés gyümölcse.»[30]

Szabad embereket képezni és vezetni

10. A képzésben fontos szerepet tölt be a személyes lelkivezetés, amelynek mindig a szabadság jegyében kell zajlania, és arra kell irányulnia, hogy az adott személy **„olyan szabadnak érezze magát, mint a madár”**.[31] Ebben az értelemben írta Szent Josemaría azokról, akik a testvéri beszélgetéseket hallgatják, hogy **„a lelkivezető tekintélye nem fennhatóság. Mindig hagyjátok, hogy a testvéreitek szabadon cselekedjenek. Gondoljatok arra, amit oly sokszor mondtam nektek: számomra a legtermészetfelettibb érv az, hogy »azért, mert úgy**

tartja kedvem». A lelkivezető feladata az, hogy elősegítse, hogy a lélek teljesíteni akarja Isten akaratát, hogy úgy tartsa kedve. Tanácsot adjatok, ne parancsot!”^[32] A lelkivezetésben adott tanácsok célja az, hogy támogassuk a Szentlélek működését minden egyes lélekben, és segítsünk az adott személynek szabadon és személyes felelősségének tudatában állni Isten elé és szemlélni a kötelességeit, mert ***„Isten nem teremt két egyforma lelket. Mindenki olyan, amilyen, és mindenkivel aszerint kell bánni, amilyennek Isten teremtette és amilyennek szereti.”***^[33]

A tanácsot rendszerint gyöngéd buzdítás is kíséri, amely elősegíti azt a meggyőződést, hogy mindig *megéri* a szeretetből fakadó, szabad hűségre törekedni. Olykor a lelkivezetésben is meg kell fogalmazni – világosan, de mindig szeretettel és finoman – egy-

egy „határozott tanácsot”, amely valamely kötelesség teljesítésére emlékeztet. E tanács ereje azonban nem magából a tanácsból fakad, hanem a szóban forgó kötelességből. Amikor megvan a szükséges bizalom, lehet és kell is így beszélni, és akinek ez a tanács szól, az hálás érte, mert ebben a gesztusban felismeri idősebb testvére erősségét és szeretetét.

11. Az egész életen átívelő képzés – bár szükségképpen sokat követel mindenkitől – jórészt arra irányul, hogy *nagy távlatokat nyisson meg*. Ezzel szemben, ha csak arra figyelnénk, hogy másokkal szemben – az ő javukat szolgáló – elvárásokat támasszunk, és tőlünk is követeljenek, könnyen előfordulhatna, hogy végül csak a hibáinkat és korlátainkat látjuk, azt, hogy mit nem tudunk megtenni, és elfeledkezünk a legfontosabbról: Isten irántunk való szeretetéről.

Ennek kapcsán idézzük fel, mire tanított minket Szent Josemaría: „***a Műben nagyra becsüljük a szabadságot, a benső életben is; nem ragaszkodunk mindenáron bizonyos rendszerekhez vagy módszerekhez [...]. A lelki életben is nagy szerepe van – kell, hogy legyen – az önállóságnak.***”[34]

Ezért az őszinteség a lelkivezetésben – amely arra indít, hogy szabadon megnyissuk a lelkünket és tanácsot kérjünk – a személyes kezdeményezőkézség gyakorlására is indít, arra, hogy szabadon elmondjuk, mely területeken látunk lehetőséget a benső küzdelemre, hogy egyre jobban azonosuljunk Jézus Krisztussal.

Ennélfogva a képzés, amellyel mindenkinek ugyanazt a szellemiséget adjuk tovább, nem egyformaságot, hanem egységet eredményez. Szemléletes hasonlattal beszélt erről Szent Josemaría, amikor

azt mondta, hogy a Műben „**sokféle módon lehet végigjárni az utat. Jobb vagy bal oldalt, cikázva, gyalog vagy éppen lóháton. Számptalan módon járhatunk az isteni úton: a körülményektől függően mindenkinek másképp kell járnia rajta, ahogy a lelkiismerete diktálja. Egyedül az számít, hogy ne térjünk le az útról.**”[35] A Mű szellemisége – az Evangéliumhoz hasonlóan – nem elnyomja, hanem élteti azt, akik vagyunk: olyan mag, amelynek mindegyikünk földjében növekednie kell.

12. A képzésben lényeges továbbá megelőzni, hogy a biztonság vagy védelem iránti túlzott vágy hatására a lélek és vele együtt mi is összezsugorodjunk. „**Akik megtalálták Krisztust, azoknak nem szabad szűk környezetükbe bezárkózniuk: ilyen önelégültség nagyon szomorú dolog volna. Inkább mint egy legyező, minden**

oldalon ki kell bontakozniuk, hogy minden embert elérjenek.”[36]

Mennyire fontos ezért a képzés révén megtanulni anélkül élni, hogy attól félnénk, hogy tévedünk, hogy nem vagyunk elég jók, hogy a környezet túl ellenséges, és megtanulni természetfeletti látásmóddal és egyben okosan, határozottan saját társadalmi és szakmai köreink aktív szereplőivé válni.

A szabadság szeretete az apostolkodás terén megnyilvánuló és a konkrét apostoli feladatokkal összefonódó spontaneitásban és kezdeményezőkézségben is megmutatkozik. Mindig szem előtt kell tartanunk, hogy **„a mi apostolkodásunk mindenekelőtt személyes apostolkodás”**. [37] Ez vonatkozik az igazgatók által előmozdított apostoli tevékenységekre is: **„Soha nem állt szándékomban megkötni a kezeteket; épp ellenkezőleg, arra**

***törekedtem, hogy a lehető
legszabadabban cselekedjetek.
Apostoli munkátok során a
szellemiségünk által
meghatározott széles keretek
között tettekre kell váltanotok a
bennetek élő
kezdeményezőkézséget, hogy
mindenütt, minden környezetben
és minden időben meglássátok,
mely tevékenységek illenek a
legjobban az adott
körülményekhez.”[38]***

13. A szabadság szeretetének másik fontos jele a Prelátus és a helynökei által – a megfelelő tanácsadó testületeik segítségével – gyakorolt pasztorális kormányzás terén nyilvánul meg. Elmélkedjünk ismét, hálával telt szívvel Szent Josemaría e szavairól: „***a szabadság e szelleméből következik, hogy a Műben a képzés – és a kormányzás – a bizalmon alapul. [...] A bizalmatlanságra épülő***

kormányzással lehetetlen bármit is elérni. Ezzel szemben sok gyümölcsöt hoz, ha az utasításokat és a képzést a lelkek iránti tisztelet hatja át, ha kialakítjuk bennük azt a valódi és szent szabadságot, amely Isten gyermekeinek sajátja, és megtanítjuk nekik, hogyan éljenek a szabadságukkal. Képzést nyújtani és kormányozni annyit jelent, mint szeretni.”[39]

A lelkek iránti tisztelettel adni utasításokat mindenekelőtt azt jelenti, hogy finoman, tisztelettel kezeljük a lelkiismeretüket, nem tévesztve össze a kormányzást a lelkivezetéssel. Másodsorban ez a tisztelet segít különbséget tenni az utasítások, illetve a hasznos buzdítások, tanácsok vagy javaslatok között. Végül, de nem utolsósorban azt jelenti, hogy olyannyira a többiekbe vetett bizalommal kormányzunk, hogy a lehetőségekhez

mérten mindig kikérjük az érintettek véleményét. A kormányzásban részt vevők e hozzáállása, a készségük arra, hogy meghallgassanak másokat, csodálatos módon megmutatja, hogy a Mű egy család.

Hálával tapasztaltuk meg azt a teljes szabadságot is, amely az Opus Deiben azokat a gazdasági, politikai, teológiai stb. kérdéseket övezi, amelyekről mindenki belátása szerint alkothat véleményt. **„Azon kérdéseket illetően, amelyek nem képezik hitigazságok tárgyát, mindenki tetszése szerint gondolkodik és cselekszik, a legnagyobb szabadságot élvezve és személyes felelősséget vállalva cselekedeteiért. Az a sokszínűség, amely ebből magától értetődően fakad, és amely társadalmi valóság, a Mű számára nem jelent semmilyen problémát, sőt ez a sokszínűség a jól megélt szellemiség jele.”**[40] Ezt a

pluralizmust szeretni és ösztönözni kell, még akkor is, ha valaki olykor nehéznek érzi is a sokszínűséget. Aki szereti a szabadságot, képes meglátni azt, ami jó és szeretetre méltó abban, amit a többiek gondolnak és tesznek ezeken a – széles – területeken.

Szent Josemaría határozottan előírta és újra meg újra emlékezetünkbe véste a testületi jellegű kormányzás szükségességét. Ebben is az Opus Dei egész életét átható szabadság nyilvánul meg: **„Számítalan helyzetben elismételtem már nektek, és életem hátralévő részében még többször el fogom ismételni, hogy a Műben a kormányzás – minden szinten – testületi jellegű kell, hogy legyen: azért, hogy ne alakuljon ki egy önkényes rendszer. Ezt követeli meg az okosság, hiszen a testületi jellegű kormányzás keretében könnyebb a kérdéseket alaposan átgondolni, jobban ki lehet**

javítani a hibákat, és hatékonyabban lehet még tovább fejleszteni azokat az apostoli tevékenységeket, amelyek már jól haladnak.[41]

A testületi jelleg se nem kizárólag, se nem főként egy döntéshozatali módszer vagy rendszer, hanem mindenekelőtt egy szellemiség, amely abban a meggyőződésben gyökerezik, hogy mindannyian kaphatunk és kell, hogy kapjunk a többiektől fényt, hasznos információkat stb., amelyek segítségével javíthatunk vagy akár változtathatunk a véleményünkön. Ugyanakkor ez egyben a többiek szabadságának tiszteletét – sőt támogatását – eredményezi, hogy ők is minden nehézség nélkül fejezhessék ki saját véleményüket.

Tiszteletben tartani és megvédeni a szabadságot az apostolkodás során

14. Az apostolkodás abból az őszinte vágyból fakad, hogy segítsünk másoknak találkozni Jézus Krisztussal vagy közelebb kerülni Hozzá. **„A lelkekhez való hozzáállásunkat jól összefoglalja az Apostol egy mondata, amely már szinte egy kiáltás: »Caritas mea cum omnibus vobis in Christo Iesu!«(1Kor16,23): »szeretettel vagyok mindnyájatok iránt, Krisztus Jézusban.« A szeretet révén a béke és az öröm magvetői lesztek a világban, szeretitek és védelmezték a lelkek személyes szabadságát, azt a szabadságot, amelyet Krisztus is tiszteletben tart, amelyet Ő szerzett meg nekünk (vö. Gal4,31).»[42]**

Elsősorban azoknak a szabadságát szeretjük, akiket igyekszünk közelebb vezetni az Úrhoz a barátság és bizalom apostolkodása révén, amelynek során a legfőbb eszközünk – Szent Josemaría tanácsát követve –

a tanúságtételünk és a szavaink. **„Az apostolkodásban is – jobban mondva, főként az apostolkodásban – a kényszernek még az árnyéka sem lehet jelen. Isten azt akarja, hogy mindenki szabadon szolgáljon neki, ezért nem lenne helyes egy olyan apostolkodás, amely nem tartja tiszteletben a lelkiismeretek szabadságát.”**[43]

Az igaz barátságot őszinte, kölcsönös szeretet jellemzi; ez nyújt védelmet a szabadságnak és mindannak, amit a barátok megosztanak egymással. Az apostolkodás nem rátelepszik a barátságra, hiszen – amint korábban írtam Nektek – „nem apostolkodást végzünk, hanem apostolok vagyunk!”:[44] a barátság maga apostolkodás; a barátság maga párbeszéd, amelynek keretében fényt adunk és kapunk, kölcsönösen távlatokat nyitunk egymás számára és terveket szövünk, örülünk a jónak

egymás életében, támogatjuk egymást a nehézségekben, és jól érezzük magunkat, mert Isten azt akarja, hogy boldogok legyünk.

15. Amint jól tudjátok, a prozelitizmus – eredeti jelentése szerint – pozitív jelenség: az Evangélium terjesztésére irányuló missziós tevékenység.[45] Így értette mindig Szent Josemaría, nem pedig abban a negatív értelemben, amelyet a későbbi időkben tulajdonítottak e fogalomnak. Mindent egybevetve, nem szabad elfeledkezni arról, hogy olykor a szavak az eredetitől eltérő járulékos jelentésre tesznek szert, nagyobb mértékben, mint azt szeretnénk. Ezért a körülményektől függően mérjétek fel, mennyire alkalmas egy adott helyzetben ezt a kifejezést használni, mert a beszélgetőtársaitok olykor más érthetnek, mint amit mondani szeretnétek.

Az emberek szabadságát akkor is – sőt akkor különösen – tiszteletben kell tartani és védelmezni kell, amikor valakinek felvázoljátok az Isten Művébe szóló hivatás lehetőségét. Mindenki szabadon kérhet tanácsot attól, akitől akar, és főleg teljes mértékben szabadon kell tisztázni magában a hivatását és dönteni róla. Szent Josemaría az Evangélium egyik erőteljes kifejezéséről (Lk 14,23) – „*compelle intrare*”, „kényszeríts mindenkit, jöjjön el” – a következőket írta:

„Mivel a szellemiségünk egyik fő vonása a minden ember személyes szabadsága iránti tisztelet, a »compelle intrare«, amelyet a prozelitista apostolkodás során gyakorolnotok kell, nem egy fizikai lökés, hanem bőséges fény és a hit ismeretének továbbadása, az imádságotokból és a munkátokból – amely valódi tanúságtétel a hit igazságairól – fakadó lelki ösztönző erő, azon áldozatok

összessége, amelyeket fel tudtok ajánlani, a mosoly, amely abból a tudatból fakad, hogy Isten gyermekei vagytok, hiszen – az éleletekből olykor nem hiányzó nehézségek ellenére – az derűs boldogsággal tölt el, amit a többiek látnak és irigyelnek. Adjátok ehhez hozzá a rátok jellemző lendületet és emberi rokonszenvet, és meglesz minden, amit a »compelle

intrare«jelent.»[46] Mennyire világos így, hogy a Mű mindig a szabadság légkörében növekszik, és így is kell növekednie, abban a légkörben, amelyben határozottan és egyszerűen feltárul az Istennel való élet csodálatos szépsége.

* * *

16. „*Veritas liberabit vos*” (Jn 8,32). A szabadság elnyerésének ígéretei az évszázadok során mind olyan mértékben igazak, amilyen

mértékben az Istenre és az emberre vonatkozó igazságból táplálkoznak, abból az Igazságból, amely egy Személy: Jézus, az Út, az Igazság és az Élet (vö. *Jn 14,6*). „Ma is, kétezer évvel később, Krisztus úgy jelenik meg előttünk, mint aki meghozza az embernek az igazságban gyökerező szabadságát; mint aki megszabadítja az embert mindentől, ami megkötné, csökkentené vagy gyökerében, azaz az ember szívében, lelkében és lelkiismeretében megfojthatná a szabadságát.”[47]

Isten minden időkre felruházott minket a szabadsággal: nem mulandó ajándék ez, amelyet csak a földi életben kell gyakorolnunk. A szabadság – akár csak a szeretet – „*nem szűnik meg soha*” (*1Kor 13,8*): megmarad a Mennyben is. Az odáig vezető utunk éppen az Isten gyermekei dicsőségének szabadsága felé vezet: „*in libertatem gloriæ filiorum Dei*” (*Róm 8,21*). A Mennyben

a szabadság nemcsak megmarad,
hanem éppen ott teljesedik ki:
egyesül Isten szeretetével. „[...] **az
Égben nagy Szeretet vár téged:
árulás, csalás nélkül: az egész
Szeretet, az egész szépség, az egész
nagyság, az egész tudomány...! És
fáradhatatlanul: úgy fog betölteni,
hogy nem telsz el vele.**”[48] Ha
hűségesek vagyunk, Isten irgalmából
a Mennyben a szeretet teljessége
révén a teljes szabadság vár ránk.

Minden szeretetemmel megáldalak
benneteket.

Atyátok,

Fernando

Róma, 2018. január 9., Szent
Josemaría születésének évfordulója

[1] Szent Josemaría: *Levél, 1954. május 31., 22. pont.*

[2] Ferenc: *Evangelii gaudium* kezdetű apostoli buzdítás, 2013. november 24., 170. pont.

[3] Szent Josemaría: *Levél, 1965. október 24., 3. pont.*

[4] XVI. Benedek: *Spe salvi* kezdetű enciklika, 2007. november 30., 24. pont.

[5] *Ugyanott.*

[6] Szent Josemaría: *Es Cristo que pasa*, 129. pont.

[7] Szent Josemaría: *Isten barátai*, 25. pont.

[8] Szent Josemaría: *Keresztút, X. állomás.*

[9] Szent Josemaría: *Isten barátai*, 26. pont.

[10] *Ugyanott.*

[11] Vö. Szent Ágoston: *Vallomások*, III, 6, 11.

[12] Szent Josemaría: *Isten barátai*, 27. pont.

[13] Ferenc: Szentbeszéd, 2014. augusztus 15.

[14] XVI. Benedek: *Caritas in veritate* kezdetű enciklika, 2009. június 29., 68. pont.

[15] Szent Ágoston: *In Epist. Ioan. ad Parthos*, VII, 8.

[16] Szent Josemaría: *Isten barátai*, 30. pont.

[17] Szent Tamás: *In III Sent.*, d. 29, q. un., a. 8, q1a. 3 s.c. 1.

[18] Szent Josemaría: *Es Cristo que pasa*, 17. pont.

[19] Szent Josemaría: *Levél, 1954.*
május 31., 22. pont.

[20] Ferenc: Szentbeszéd, 2013.
május 31.

[21] Szent Josemaría: *Levél, 1947.*
december 29., 106. pont.

[22] Szent Josemaría: Feljegyzések
egy elmélkedésről, 1963. április 28.

[23] Szent Ágoston: *Vallomások, XIII,*
9, 10.

[24] *Ugyanott.*

[25] Szent Josemaría: *Isten barátai,*
31. pont.

[26] Szent II. János Pál: *Veritatis
splendor* kezdetű enciklika, 1993.
augusztus 6., 19. pont.

[27] XVI. Benedek: Az Úrangyala
imádság után elhangzott beszéd,
2007. július 1.

- [28] Javier Echevarría: *Lelkipásztori levél*, 1997. február 14., 15. pont.
- [29] Szent Josemaría: *Es Cristo que pasa*, 17. pont.
- [30] Szent Josemaría: *Isten barátai*, 25. pont.
- [31] Szent Josemaría: *Levél*, 1951. szeptember 14., 38. pont.
- [32] Szent Josemaría: *Levél*, 1956. augusztus 8., 38. pont.
- [33] *Ugyanott*.
- [34] Szent Josemaría: *Levél*, 1957. szeptember 29., 70. pont.
- [35] Szent Josemaría: *Levél*, 1945. február 14., 19. pont.
- [36] Szent Josemaría: *Barázda*, 193. pont.
- [37] Szent Josemaría: *Levél*, 1939. október 2., 10. pont.

[38] Szent Josemaría: *Levél, 1942.*
október 24., 46. pont.

[39] Szent Josemaría: *Levél, 1945.*
május 6., 39. pont.

[40] Szent Josemaría: *Conversaciones,*
98. pont.

[41] Szent Josemaría: *Levél, 1951.*
december 24., 5. pont.

[42] Szent Josemaría: *Levél, 1933.*
július 16., 3. pont.

[43] Szent Josemaría: *Levél, 1932.*
január 9., 66. pont.

[44] Lelkipásztori levél, 2017. február
14., 9. pont.

[45] Vö. Hittani Kongregáció: *Hittani
jegyzetek az evangelizáció néhány
szempontjáról, 2007. december 3., 12.
pont és 49. jegyzet.*

[46] Szent Josemaría: *Levél, 1942.*
október 24., 9. pont.

[47] Szent II. János Pál: *Redemptor hominis* kezdetű enciklika, 1979. március 4., 12. pont.

[48] Szent Josemaría: *Kovácsstűzhely*, 995. pont.

.....

Copyright © Prælatúra Sanctæ Crucis
et Operis Dei

(A szerzői jog tulajdonosának kifejezett engedélye nélkül tilos e levél egészének vagy bármely részének nyilvános terjesztése)

(Pro manuscripto)

.....

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/hu-hu/article/a-prelatus-levele-2018-januar-9/> (2026.04.01.)